

Till
Regeringskansliet
Mottagare: li.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till: li.bb@regeringskansliet.se

Remiss av Boverkets förslag till införande av gränsvärden för klimatdeklarationer av byggnader

Diarienummer: LI2023/02459

IVL Svenska Miljöinstitutet tackar för möjligheten att lämna synpunkter på rubricerade underlag. Vidare anges IVL Svenska Miljöinstitutet som endast IVL.

IVL står bakom ett införande av gränsvärden för klimatdeklaration av byggnader.

Vi har dock kommentarer och synpunkter på delar av förslaget. Våra kommentarer, som utvecklas närmare längre ned i vårt svar, kan sammanfattas i följande punkter:

- IVL står bakom införandet av gränsvärden för klimatdeklaration av byggnader.
- IVL anser att gränsvärdena måste införas snarast möjligt.
- IVL anser dock att de föreslagna gränsvärdena inte är tillräckliga och borde som minimum ligga i linje med Sveriges klimatmål och målen i färdplanen för bygg- och anläggningssektorn.
- IVL anser därför att de föreslagna gränsvärdena måste vara mer ambitiösa.
- IVL anser att Boverket borde få i uppdrag att göra ytterligare analyser på varför de inkomna klimatdeklarationernas resultat ligger så pass mycket lägre än det underlag som gränsvärdena är baserat på.
- Om nivåerna på gränsvärden införs enligt förslaget anser IVL att gränsvärdena måste skärpas tidigare än efter fem år. Skärpningen måste sättas i linje med en vetenskapligt baserad minskningstakt.
- IVL anser att en långsiktig färdplan för skärpning av gränsvärden borde tas fram och denna ska sträcka sig till 2045. Detta för att bygg- och fastighetssektorn samt materialtillverkare ska kunna se en långsiktighet och kan göra investeringar därefter.

- IVL håller med om att små- och medelstora företag behöver mer stöd och IVL anser därför att ytterligare satsningar kring utbildningar och stöd bör genomföras för dem.
- IVL anser att markarbeten och markförstärkning ska ingå i klimatdeklarationen.
- IVL anser att utökad klimatdeklaration brådskar och bör införas innan EU-krav (dvs. att hela livscykeln inkluderas).
- IVL anser att klimatdeklarationen måste inkludera fler byggprojekt än endast nyproduktion, till exempel renoverings- och ombyggnadsprojekt.

IVL står bakom införandet av gränsvärden för klimatdeklaration av byggnader

IVL ser det som positivt att gränsvärden införs och har även uppfattningen att många aktörer i branschen efterfrågar detta, så som byggherrar, byggtreprenörer, arkitekter och fastighetsägare.

De föreslagna gränsvärdena är dock inte tillräckliga

IVL anser att de föreslagna gränsvärdena är för tillåtande för de flesta byggnadstyper och att skarpare gränsvärden måste införas. Om gränsvärdena blir för högt satta kommer detta inte driva förändring och den omställning som krävs. Gränsvärden bör som minimum matcha nivån på etappmålen för Sveriges klimatmål och den uppdaterade färdplanen för bygg- och anläggningssektorn¹.

IVL:s bedömning från genomförda forskningsprojekt samt konsultuppdrag är att teknik och kunskap finns idag för att klara av mer ambitiösa gränsvärden. Genom dessa projekt samt i våra nätverk (t.ex. via CCBuild och Byggsektorns Miljöberäkningsplattform) ser IVL även att ambitiösa, hårdare krav efterfrågas av många aktörer i branschen. Bygg- och fastighetssektor är helt enkelt redo att ta sig an utmaningen. Detta speglas även i färdplanen för bygg- och anläggningssektorn där mål om halvering av sektorns klimatpåverkan är satt till år 2030 och nettonollutsläpp 2045.

IVL anser därför de föreslagna gränsvärdena måste vara mer ambitiösa. Statistiken på de inkomna klimatdeklarationerna från registrerade klimatdeklarerade byggnader pekar även på att ambitionsnivån är för låg.

Vid jämförelse mellan den publicerade statistiken från inkomna klimatdeklarationer² och föreslagna gränsvärden syns att de inkomna klimatdeklarationerna ligger lägre för flertalet byggnadstyper. Vi är medvetna om att omfattningen av byggdelar inte är samma

¹ Fossilfritt Sverige (2024). *Färdplan för Fossilfri konkurrenskraft. Bygg- och anläggningssektorn. Februari 2024.* <https://fossilfritt sverige.se/roadmap/bygg-och-anlaggningssektorn/>

² Boverket (2024). *Uppföljning och statistik om klimatdeklaration.* <https://www.boverket.se/sv/klimatdeklaration/om-klimatdeklaration/statistik/> Hämtad 2024-05-02.

utan vid jämförelse måste en schablon för tillkommande byggdelar användas. Detta har IVL gjort som jämförelse inför detta remissvar. Till exempel är medianvärdet för flerbostadshus för inkomna klimatdeklarationer 172 kg CO_{2e}/m² BTA. Tillsammans med schablon 59 kg CO_{2e}/m² BTA för ytskikt och installationer³ blir resultatet 231 kg CO_{2e}/m² BTA. Detta är cirka 38% lägre än förslaget på gränsvärde för flerbostadshus vilket är 375 kg CO_{2e}/m² BTA.

Då inkomna deklARATIONER och föreslagna gränsvärden skiljer sig bör Boverket få i uppdrag att göra ytterligare analys om varför dessa byggnader skiljer sig mot rapporten om referensvärden⁴ som förslagen på gränsvärden baseras på. Vi vill poängtera att det inte är alla byggnadstyper som har för högt satta gränsvärden, men en generell översyn bör genomföras.

Gränsvärdena måste införas snarast möjligt samt skärpas i snabbare takt

Bygg- och fastighetssektorn står för cirka 20% av Sveriges totala utsläpp av växthusgaser⁵ och har därför en viktig roll i Sveriges klimatomställning. IVL anser att gränsvärden måste införas snarast möjligt då Sverige samt bygg- och fastighetsbranschen redan ligger efter i klimatomställningen och i att uppnå branschens klimatmål.

Om de nivåer på gränsvärden som föreslås nu införs anser IVL att en snabbutredning måste genomföras för att se över om gränsvärden kan skärpas tidigare än efter fem år.

Hur stor skärpningen på gränsvärdena ska vara måste sättas i linje med en vetenskapligt baserad minskningstakt. IVL föreslår att en långsiktig färdplan för skärpning av gränsvärden tas fram och denna ska sträcka sig till 2045. Detta för att bygg- och fastighetssektorn samt materialtillverkare ser en långsiktighet i lagkravet och kan göra investeringar därefter.

Skärpta gränsvärden ger tydligare incitament till materialindustrin

En tydlig färdplan för hur gränsvärdena kommer skärpas har potential att vara en innovativ kraft för svenska företag inom tillverkningsindustrin. Detta förutsatt att gränsvärdena är ambitiösa. Genom detta blir Sverige en nationell marknad för innovativa

---

³ Schablon flerbostadshus för ytskikt och installationer: 65 kg CO_{2e}/m² Atemp. Källa schablon: not 4. Antar BTA = 1,1*Atemp, vilket ger 65/1,1 = 59 kg CO_{2e}/m² BTA.

⁴ Malmqvist, T., Borgström, S., Brismark, J., & Erlandsson, M. (2023). *Referensvärden för klimatpåverkan vid uppförande av byggnader. Version 3, 2023.* <https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:kth:diva-339759>

⁵ Boverket (2024). *Utsläpp av växthusgaser från bygg- och fastighetssektorn.* <https://www.boverket.se/sv/byggande/hallbart-byggande-och-forvaltning/miljoindikatorer---aktuellt-status/vaxthusgaser/> Hämtad 2024-05-14.

byggmaterial med låg klimatpåverkan, vilket sedan kan exporteras till den internationella marknaden. Tillverkningsindustrin kan genom en långsiktig färdplan för gränsvärden ta beslut och investeringar för framtiden, och på så sätt vara del av klimatomställningen men också ta marknadsandelar.

Små- och medelstora företag behöver mer stöd

IVL håller med om att lagkravet kommer medföra större utmaningar för små företag än för stora. Det finns behov av enkla och handfasta utbildningar samt digitalt stöd i form av verktyg. IVL anser därför att ytterligare satsning bör göras på små- och medelstora företag. Både satsa på utbildning men även tillgängliggöra verktygsstöd för dessa aktörer. Det dyker upp allt fler beräkningsverktyg på marknaden, och de niskas åt olika håll, vilket gör det svårt att förstå skillnaden mellan olika verktyg. För små- och medelstora företag behövs ett grundläggande verktyg för att enkelt kunna uppfylla lagkravet. Detta verktyg måste vara prismässigt acceptabelt för denna typ av företag för att kostnaderna inte ska öka för mycket.

Tydligare vägledning krävs till materialtillverkare

IVL stödjer att generiska klimatdata för byggprodukter kan bytas ut mot specifika data som baseras på miljövarudeklarationer (EPD) och som följer standarden EN 15804 eller motsvarande. IVL har fått indikationer från vissa materialtillverkare att det idag är otydligt vilka valbara metodantagande som bör användas och därmed tillåtas i en EPD. IVL förespråkar därför att ett mer robust metodantagande görs där all elanvändning följer den nationella elmixen inklusive export och import (dvs. landbaserad el och inte så kallad marknadsbaserad), samt att virtuella bokföring av resursanvändning såsom biogena råvaror inte ska accepteras (bio mass balance approach, BMA). Här behövs alltså tydligare vägledning för att möta behoven.

Markarbeten och markförstärkning bör ingå i klimatdeklarationen

Markarbeten och markförstärkning bör inkluderas i klimatdeklarationen så snart som möjligt. Detta eftersom dessa arbeten har i många projekt en relativt stor klimatpåverkan. IVL är medvetna om att det är svårt att inkludera dem i ett gränsvärde idag på grund av hur olika byggprojekt genomförs. Men att inkludera markarbeten i klimatdeklarationen utan att de är del av gränsvärdet kommer belysa dess klimatpåverkan och ge mer kunskap till branschen. På sikt kommer det även, med stor sannolikhet, driva branschen till att minska klimatpåverkan från markarbeten trots att det inte finns några gränsvärden, likt det vi sett senaste åren för klimatpåverkan från andra byggdelar.

Införandet av utökad klimatdeklaration brådskar

IVL tycker det är synd att remissen inte inkluderar förslaget kring en utökning av klimatdeklaration för att omfatta fler delar av livscykel. IVL väljer därför att lämna synpunkter på införandet av en utökad klimatdeklaration. Vi noterar samtidigt att denna del av livscykeln än inte bör tas med i gränsvärdet, utan ska ses som ett kompletterande beslutsunderlag.

Även om det kommer krav från EU framöver på klimatdeklaration för en hel livscykel finns det anledning att påbörja detta införande redan nu i Sverige. Genom att avvakta EU tappar branschen och Sverige fart. Till dess branschen börjar bedöma hela livscykel finns alltid risk att suboptimera klimatpåverkan från en byggnad i ett livscykelperspektiv. Osäkerheter kring beräkningsmetodik minskar genom ett tidigare införande och branschen får på sikt verktyg att göra bättre val.

IVL:s bedömning är att förenklade beräkningar av en byggnads hela livscykel inte kommer öka kostnaderna avsevärt för ett byggprojekt. Detta förutsatt att förenklade och generella beräkningsanvisningar finns. Denna typ av generella anvisningar tas just nu fram i ett branschprojekt vid namn *Utveckling av metodik för klimatberäkning av en byggnads hela livscykel*⁶. Projektet leds av IVL och finansieras av SBUF/SIVL. Mycket av det underlag som krävs för att beräkna en hel livscykel finns redan i byggprojektet genom klimatdeklarationen från byggskedet samt från energiberäkningen. Kostnader kan dock tillkomma om och när mer detaljerade beräkningar ska genomföras och när olika val ska utvärderas.

Genom att först införa en förenklad beräkning med flertalet gemensamma antaganden ökar kunskapen och intresse väcks att minska klimatpåverkan från livscykeln trots att inga gränsvärden finns, likt det vi sett senaste åren för klimatpåverkan från byggskedet. Genom en utökad klimatdeklaration är branschen även redo när ett gränsvärde ska införas för en hel livscykel på EU-nivå.

Klimatdeklarationen måste inkludera fler byggprojekt än endast nyproduktion

IVL tycker även det är synd att remissen inte inkluderar förslaget kring att klimatdeklarationen ska omfatta vissa typer av ombyggnationer. Vi väljer därför att ge en kommentar kring detta.

---

⁶ <https://www.ivl.se/vart-erbjudande/forskning/hallbart-samhallsbyggande/klimatberakning-av-en-byggnads-hela-livscykel.html>

Då cirka 30% av de totala utsläppen av växthusgaser från bygg- och fastighetssektorn kommer från renovering, om- och tillbyggnad⁷ är det kritiskt att även denna typ av byggprojekt inkluderas i lagkrav. IVL är medvetna om de svårigheter att reglera alla dessa typer av byggprojekt. Vi anser därför att förslaget om att endast vissa typer av ombyggnationer ska omfattas är en bra början. Men om totala utsläpp av växthusgaser från bygg- och fastighetssektorn ska minska måste det på sikt utökas till fler renoverings-, ombyggnads- och tillbyggnadsprojekt. IVL anser därför att vidare undersökning måste göras för att hitta sätt att inkludera fler projekttyper i lagstiftningen.

I denna fråga går inte heller att avvakta EU-krav då kraven för befintliga byggnader inte ser ut att bli direkt omfattande. I EPBD⁸ anges att "befintliga byggnader som har renoverats till klass A+ ska medlemsstaterna säkerställa att livscykel-GWP uppskattas", vilket även det kommer omfatta för få byggprojekt.

Stockholm, den 23 maj 2024

IVL Svenska Miljöinstitutet AB

Vår kontaktperson är Åsa Thrysin.

---

⁷ Boverket (2024). *Utsläpp av växthusgaser från bygg- och fastighetssektorn*.

<https://www.boverket.se/sv/byggande/hallbart-byggande-och-forvaltning/miljoindikatorer---aktuell-status/vaxthusgaser/> Hämtad 2024-05-14.

⁸ Europaparlamentet. (2024, mars 12). *Byggnaders energiprestanda (omarbetning)*.

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2024-0129_SV.pdf